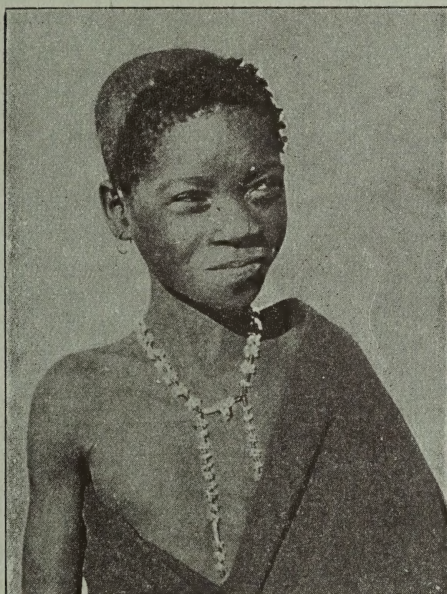
Skriftserie utgiven av Lärarinnornas Missionsförening

MISSIONSBILDER FÖR SVERIGES UNGDOM

I.

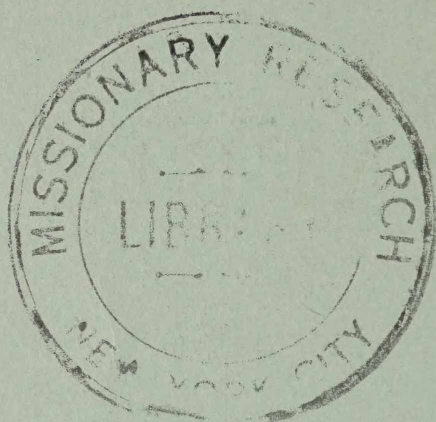
SYDAFRIKA

AV

GURLY NORENIUS

UPPSALA
J. A. LINDBLADS FÖRLAG

Skriftserie, utgiven av Lärarinnornas Missionsförening

MISSIONSBILDER

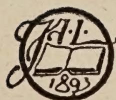
FÖR SVERIGES UNGDOM

I.

SYDAFRIKA

AV

GURLY NORENIUS

UPPSALA
J. A. LINDBLADS FÖRLAG

UPPSALA 1918
APPELBERGS BOKTRYCKERI A.-B.

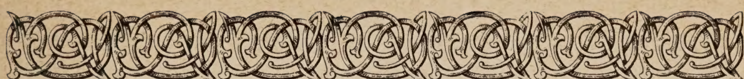
Svenska kyrkans missionsfält i Sydafrika.

Statistik

(den 31 dec. 1916).

1.	Vita missionsarbetare	34
2.	Infödda, fast anställda missionsarbetare	153
3.	Infödda, frivilliga medarbetare	110
4.	Huvudstationer	9
5.	Utstationer	73
6.	Predikoplatser	216
7.	Döpta, församlingsmedlemmar	6,872
8.	Skolor	90
9.	Skolbarn	2,527
10.	Antal patienter, som vårdats år 1916	850

Svenska kyrkans mission i Sydafrika.

Nu gå vi i Göteborg ombord på en av de stora präktiga svenska ångare, som ämna sig till Sydafrika. Snart äro vi ute på det villande havet, och på fyra veckors tid se vi blott himmel och vatten utom på ett par ställen, där vi på långt håll se en fyr blänka. Men vi ha det så trevligt och bra ombord, att vi nästan tycka, att vi komma alldeles för fort till Durban, »Port Natal», på Sydafrikas ostkust.

Landet.

Durban är en vacker stad, och vi tycka, att den är nästan lik en svensk stad i sommardräkt. Men där se vi något lustigt! En liten lätt droska, »ricksha», dragen av en svart man. Så han styrt ut sig! Ett par långa oxhorn på huvudet, en massa pärlband runt halsen, skramlande skallror ovan knäna, liksom strumpor av lera på benen! Vi låta honom draga våra saker till järnvägsstationen, ty vi vilja genast fortsätta vår resa inåt landet, där de svenska missionsstationerna finnas.

Nu sitta vi på tåget. Närmast kusten är landet riktigt vackert. Vi se skogar av akacior, gummiträd

och törnträd samt grupper av väldiga ormbunkar och palmväxter. I trädgårdarna se vi apelsiner, citroner, persikor, aprikoser och vinrankor. Åkrarna äro mest besådda med majs, hirs, sockerrör och tobak, men på sina ställen se vi ock små kaffe-, te- och bomullsplantager.

Ju längre vi resa, dess ödsligare blir landet. Slutligen se vi bara vida, vida, av solen brända grässlät-

1. Oxvagn.

ter. Inte förrän vi komma ända upp till Rhodesia, få vi åter se något riktigt vackert. Men så långt resa vi ej just nu.

Äntligen få vi stiga av tåget. På stationen möter oss en svensk pastor. Nog är han brunbränd, men äkta svensk ser han ut. Han har med sig en stor, klumpig vagn med tält över, dragen av tio par oxar. I den få vi nu klättra upp, och vi ha förfärligt roligt under färden. (Bild 1.)

Folket.

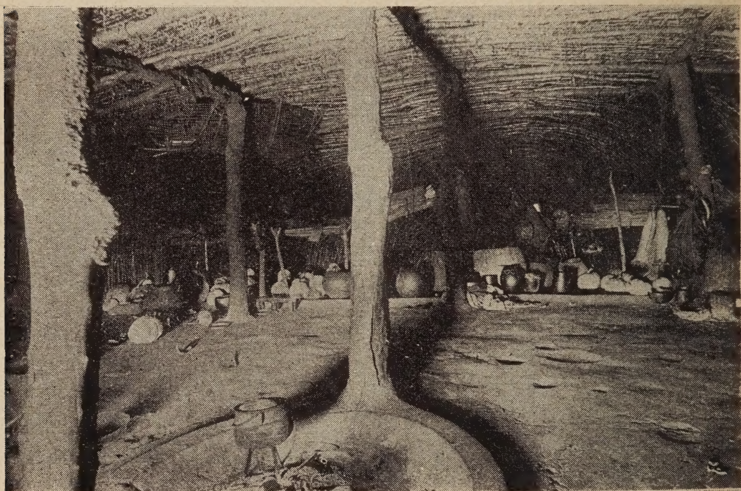
»Vad är det där för stora bikupor?» frågar en av er och pekar utåt slätten. Så dumma ni äro! Inte är det bikupor — fast de se alldeles så ut — det är de svartas hyddor. När oxarna behöva vila och dricka, passa vi på och besöka en »kraal», zulugård. (Bild 2.) Dess ägare heter Sibisa. Gården består av flera hyd-

2. Zulugård.

dor, och vi gå in i den största. För er barn går det nog lätt att komma in genom den låga dörröppningen, men för oss vuxna är det kinkigt nog: vi få lägga oss på knä, böja oss djupt och så krypa in. Om de svarta ej vore så artiga och fina i sitt sätt, som de av naturen äro, så skulle de skratta åt oss. Själva svänga de sig så behändigt in utan att med knäna vidröra marken. — Det är tur för er, att elden på »spisen» — en fördjupning mitt i det hårda lergolvet (se bild 3!)

— är släckt. Eljest skulle röken, som fyller hela hyddan, då den letar sig väg ut genom dörren, komma er att gråta. »Var så god och sitt», säger den svarta värdinnan och hämtar från gömstället utefter väggen flera gräsmattor, som hon breder ut på golvet. På nätterna äro dessa mattor säng och bädd, en träkubbe huvudkudde och ett par getskinn täcke.

3. Det inre av en zuluhydda.

När en lämpligt lång stund efter vårt inträde förflutit, är det tid att hälsa. »Vi hava sett dig» (d. v. s. vi känna dig, du är vår vän), säga vi. »Jaha», svaras det, och så skaka vi alla hand.

I hyddan, utefter väggen, finnes allt det husgeråd familjen äger. Där står en stor, trefotad järngryta. I den kokas två gånger om dagen gröt av mjöl, som den svarta hustrun själv malt av de hårda, stora majs-

kornen. (Se bild 4! Kornen krossas mellan den stora stenen och den trinda, som hon arbetar med.) Hela familjen äter sedan direkt ur grytan med händerna. Först äta sig männen mätta, och sedan få hustrurna och barnen, vad som är över. Under hösten blandas färsk pumpa i gröten, och den blir då bra mycket smakligare. Då kan man ju ock få ombyte på mat:

4. Zulukvinna mal majs.

sötpotatis, bönor, färska majsax. Kött är blott högtidsmat numera, då upprepade kreaturssjukdomar härjat. Surmjölken räcker av samma skäl just ej mer än till husets herre och hans manliga bekanta.

Utefter väggen stå ock krus med vatten. De bestå av torra, urholkade pumpskal. I sådana förvaras också surmjölken. Den drickes ur hemmagjorda lerskålar. Ur dem dricka zuluerna även det hembryggda majs-

eller hirsölet. Och de dricka förfärligt mycket. Då förstå vi nog, att träta, slagsmål och annat styggt blir slutet på ölkalasen.

Men var hänger familjen sina kläder? Vi se inga i hyddan. Nej, zuluen har just ej mer kläder, än han bär på sig. Barnen springa omkring alldeles nakna utom vid högtidliga tillfällen, då de äro klädda i pär-

5. Zulubarn i högtidsdräkt.

lor. (Bild 5.) Männens klädnad i vardagslag är blott en massa från midjan nedhängande kosvansar, läderremmar o. d. (Bild 6.) De myndiga männens hederstecken är lerkransen, som sitter smetad fast på huvudet. (Bild 6.) Vid högtidliga tillfällen pryda de sig även med pärlor samt ta käppar och en sköld, gjord av oxhud, i handen. De gifta kvinnorna äga en skinnkjol, som är deras enda »klänning», och som räcker dem

hela livet ut. På den drapera de en tunn bomullsfilt lik den, som är flickornas enda dräkt. (Bild 7.) Kvinnans äretecken såsom gift är den långa hårtoppen, hopkletad med röd lera. Kvinnornas högtidsdräkt är också rikt pärlsmyckad. Bild 8 visar en ung brud och hennes mor.

Sibisa, ägaren av den gård vi besöka, är en mäkta

6. Zulumän i rådplägning.

rik man, och han har förstås använt sin rikedom till att köpa sig många hustrur. Han har gårdar på flera ställen i landet, och på var och en har han en eller ett par hustrur och en liten skara barn. Mycket split och mycket kiv är det ofta mellan hustrurna, då var och en strävar efter att mannen skall tycka bättre om henne än om de andra hustrurna. — Jag kände en gammal gumma, som i sina unga dagar blivit så illa

slagen av sina medhustrur, att hon för livet blev stum och benen nästan förlamade. Men den högra handen hade kraft att lyfta sig för att peka uppåt, och de strålande ögonen gingo samma väg, fast tungan blott med ett oartikulerat (otydligt) ljud kunde vittna om hennes hopp. Undervisad av en evangelist hade Eva lärt känna sin Frälsare och det hem han öppnat för oss, där ingen tunga är stum.

7. Zulukvinnor plöja åkern.

Såsom andra zuluer tycker kraalherren Sibisa också, att en man och allra mest en rik man inte alls skall förnedra sig till att arbeta. Det få hans kvinnor göra. De få plöja (se bild 7!) och så, rensa åkrarna och skörda. Blott de kära korna äro så förnäma, att endast en man bör få mjölka dem. Så det arbetet gör han!

Medan jag där inne i hyddan berättat er allt det här, har jag ju ock då och då måst språka med vår

värdinna och hennes små. De förståndiga bland er tänka då: »ett så vackert språk de tala». Klara, rena, djupa ljud har zuluspråket. Utom våra vanliga vokaler och konsonanter har det några underliga klickande, smackande ljud, som ge stor kraft åt språket. Särskilt vid gräl smälla »klickorna» om öronen på en! — För allt vad man med sinnena kan fatta, har zuluen

8. Zulubrud och hennes mor.

en hel massa ord med fina skiljaktigheter i betydelsen. För andliga (abstrakta) begrepp är hans språk fattigt, men han förstår utomordentligt väl bildspråk, och därför är det lätt att på det sättet undervisa honom om andliga ting.

Men nu ha oxarna nog både ätit, druckit och vilat, och vi måste ge oss av. Solen håller nu på att gå ned. Det är så vackert att se de olika dagrarna skifta

på de blånande bergen i fjärran. Det är så tyst på den vida, vida slätten. Mörkret kommer fort, stjär-

9. *Trolldoktor.*

norna tändas. Det blir en så högtidlig stämning. Vi bli alla gripna, och ingen av oss vill tala ett ord.

Men vad är det för hemska skrik och skrän vi plötsligt höra? Åh, barn, det är hedningars dödsklagan. Vi sända vår svarta kusk att höra efter, vem som är död. Den förnämsta hustruns äldste son, arvingen, en 12-årig gosse, har dött där borta i kraalen under berget. Då han var nyfödd, hade hans föräldrar gjort allt för att skydda honom för de ohyggligt mäktiga »abatakati», onda andar, som finnas överallt och jämt söka göra så mycket ont som möjligt. Allt ont: sjukdom, olycka, död, sorg, fattigdom, missväxt, torka, kreaturssjukdomar, otur — allt kommer från de elaka »abatakati». Zuluens hela liv är fyllt av fruktan för dem, och han försöker på allt sätt skydda sig och sina kära mot deras elakhet. Så hade kort efter den här gossens födelse en eld gjorts upp, där man brände allehanda hemlighetsfulla saker: hår, klor, tänder av vilda djur, fjädrar av fåglar, och man hade dragit den lille genom röken från elden. Av en trolldoktor (bild 9) hade man skaffat sig någon mäktig amulett: en träbit, en liten sten, en bit oxhud, och bundit den runt den lilles hals eller midja, där den fick sitta år ut och år in. Men intet hade hjälpt. Kanske hade någon elak människa, som var fiende till folket i gossens kraal, med abatakatis hjälp kastat något trolltyg på vägen, där gossen sprungit fram, och så blev han sjuk och dog.

Tänk, att fullt och fast tro, att sorg, sjukdom och död sändas oss av stygga människor och onda andar! Man kan förstå, hur livet då blir fullt av oro, misstänksamhet, hat, ångest.

Nu var den vackre, muntre gossen död, han hade »sjunkit», hans ande hade gått in i en orm. Sämre än här på jorden hade han det; ty andarna föra en tom, irrande, sollös tillvaro. Undra då ej på, att de sör-

jande höja klagoskrän, som gå långt, långt ut i mörkret! Ingen god, barmhärtig, älskande Gud hade de att lämna sin döde åt eller att luta sina sorgsna hjärtan till. Gud, som för länge, länge sedan lär ha skapat allt, han är så långt, långt borta — om han ens finns till.

Medan oxvagnen kör framåt, dör dödsklagan bort från våra öron. Men våra hjärtan brinna av förbarmande med de svarta, som vandra i ett så ohyggligt mörker.

Arbetsmetoder för missionen.

Nu äro vi äntligen framme vid missionsstationen, och det är skönt att snart komma till nattro.

A. Predikoverksamhet.

Nästa dag är söndag. Hör kyrkklockorna där uppe på berget! Det är svensk malm i dem, och deras toner föras långt, långt ut över slätten. Snart synas skaror av zuluer ute på vägarna, och de samlas så småningom vid den vackra, välbyggda stenkyrkan. (Bild 10.) Då det ringer samman sista gången, gå alla in i kyrkan. Männen sätta sig till höger och kvinnorna till vänster, alldeles som i våra svenska landskyrkor. Gudstjänsten börjar med psalmen »Höga majestät, vi alla», och vi kunna ej hjälpa, att ni sjunga med helt sakta på svenska. Och syndabekännelsen och »Allena Gud» och texterna och bönerna — allt är ju alldeles som hemma. Så mötas varje söndag våra svarta församlingar med församlingarna »på andra sidan havet».

De flesta i kyrkan äro kristna. De ha snart sagt alla döpts inför detta altare. (Bild 11.) Här ha de nalkats Herrens bord, här ha de som brudfolk knäböjt

10. Zulukyrka. (Appelsbosch.)

och mottagit Herrens välsignelse, här ha deras barn döpts, här äro deras unga söner och döttrar konfirmerade, hit ha de, som någon tid vistats på eller nära stationen, var morgon kallats till bön. Är det underligt, om de älska sin kyrka!

Några hedningar äro ock i kyrkan. Somliga av-

11. Det inre av en zulukyrka. (Oscarsberg.)

dem ville nog bli kristna, men de bindas så starkt av något, att de ej tro sig kunna bli fria. Andra gå i dopundervisningen och längta mycket efter församlingens stora högtidsdag, dopdagen.

Pastorn predikar så enkelt. Han är ej rädd att strängt döma synd och ogudaktighet, men han talar ock så klart och tydligt om var man kan få både förlåtelse och kraft.

Medan vi fira gudstjänst på huvudstationen, ha pastorns svarta medhjälpare, evangelisterna, predikat på flera olika ställen ute i bygderna, på de s. k. utstationerna. (Bild 12.) Evangelister äro män, som själva funnit livets lycka i evangelium, och som nu leva för att söka ge sina landsmän del av den. De bo på var

12. En utstation. (Inhlangakazi vid Appelsbosch.)

sitt håll ute i distriktet. De ha en liten enkel kyrka eller blott en större vanlig zuluhydda, där de på söndagarna hålla gudstjänst och kristendomsundervisning för äldre. Många hedningar komma dit, och den svarte evangelisten vet ju så väl, hur han bäst skall kunna nå sina landsmäns hjärtan och samveten. De, som vilja bli kristna, bedja evangelisten att få deltaga i dopundervisningen, och han tar med glädje emot dem

och undervisar dem med mycket stort tålamod. Särskilt gamla gummor ha så svårt, så svårt att lära, och evangelisten känner sig stundom alldeles rådlös. Men så kan det hända, att han kommer att tänka på hur förändrad hela den där gamla kvinnans person blivit, under den tid hon undervisats. Om än hennes förstånd och minne ej kan lära sig »andra artikeln», så har dock hennes hjärta förmått draga ut huvudsumman därur helt kort så: »Jesus är min Frälsare, som dog för mig». Och då har hon ju lärt nog.

På söndag eftermiddag bege sig nästan alla missionsarbetare — svarta och vita — ut på promenad. De, som ha häst eller bicykel, använda dessa för att komma fort fram och hinna till flera ställen. Man far till någon hednagård, samlar där folket och talar så enkelt till dem om Gud.

Om vi skulle räkna alla, som genom vår svenska kyrkas arbete här i Sydafrika på en enda söndag nås av ordet om Frälsaren, så komma vi till en hög siffra, ungefär 5,000. Så många själar får den svenska församlingen hemma att bedja för!

På torsdagarna brukar det vara veckogudstjänst i kyrkan, men vid vårt besök på missionsstationen hände det sig, att den förlades — till kyrkogården. En gammal kristen man skall nämligen begravas. För några år sedan hade han myllat ned sin egen begåvade lille son. Upprätt hade fadern stått där. »Gud har gjort det, Gud tog min Joel till sig», sade han så stilla. Nu har han själv kallats bort. Då hans hustru stod gråtande vid hans dödsläger, samlade han sina sista krafter och sade: »Gråt ej! Jag dör ej, jag lever». Och med de orden gick han till det ljusa hem, dit han sökt draga så många av sina landsmän. — En stor skara

hade samlats vid graven, och alla stämde med sina kraftiga, vackra röster in i psalmen: »I hoppet sig min frälsta själ förnöjer». Det ljuder mäktigt i hednaland, de kristnas evighetshopp. — Minnas ni den hedniska dödsklagan därute på slätten? Vilken himmelsvid skillnad! Är det ej nåd för oss att få föra fram ett budskap, som åstadkommer en sådan förändring!

13. Dopskara.

En söndag om året, vanligen pingstdagen, är församlingens allra största högtidsdag, dess dopdag. Dop förrättar pastorn naturligtvis många gånger om året, dels av barn till kristna föräldrar, dels av hedningar, som av någon anledning ej böra vänta till den stora dopdagen. På denna samlas till huvudstationen nästan alla de kristna från församlingens alla håll och kanter. Från utstationerna komma de gruppvis, var grupp med

en evangelist i spetsen. Det är en stor dag för honom. Med bävande fröjd tänker han på den lilla skara av män och kvinnor, gamla och unga, som han under årets lopp undervisat till dopet, och som i dag skola upptagas i den kristna församlingen.

Alla dopkandidaterna, kanske 80, 100 stycken, äro klädda i vackra, vita dopdräkter, gåvor från kära vänner i Sverge. (Bild 13.) Det är en härlig syn, då de med sin pastor i spetsen tåga in i kyrkan. Förstå ni, hur missionären fröjdas den dagen? Han ser något av vad Jesus såg, då han talade om fälten, som vitna till skörd. Men den erfarne missionären bävar ock: skola alla dessa »kämpa trons goda kamp, beståndande bliva och undfå livets krona?» — Mycken omvårdnad, råd, stöd, förmaning och bestraffning behöva de få av sin pastor och hans medhjälpare, icke minst efter dopet. Ty deras andliga liv är likt ett spätt barn.

En söndag varje kvartal är också en hela församlingens stora högtidsdag, en allmän nattvardsdag. Nattvardsbordet dukas ju även oftare och på utstationer och kraaler vid behov. Men vid dessa fyra stora nattvardsgångar kommer hela församlingen, alla, som kunna, till huvudkyrkan. Veckan före är en bråd tid för pastorn. Alla nattvardsgästerna vilja tala vid honom, bekänna synd och begära råd. Visst får pastorn därvid mycket att sörja över, men mången glädjestund beredes honom även. Bakom det myckna slagget av gammal hedendom och synd gömmer sig dock i våra hednakristnas hjärtan den sanna trons guld.

Har någon gjort sig skyldig till uppenbar synd mot något Guds bud och därmed dragit skam över församlingen, så blir en sådan utesluten från nattvarden, tills han offentligt framför altaret erkänner sin synd och

mottager förlåtelse. Och den stolte zuluen får dock ingen ro, förrän han ödmjukat sig och åter fått rätt att träda fram till Herrens bord.

I arbetet att vaka över församlingens vandel har pastorn god hjälp i ett kyrkoråd. Dess medlemmar äro med honom ansvariga för församlingen. De hjälpa till att hålla församlingsmedlemmarna till flitiga kyrkobesök, de anmäla för pastorn, om någon råkat i synd eller tyckes vilja slappna i sin kristendom. Till medlemmar av kyrkorådet väljas erfarna, kristna män, som ha gott anseende inom församlingen.

Pastorn lägger ned mycken tid, möda och omsorg på att fostra evangelisterna och kyrkorådsmedlemmarna, ty ingen kan tvinga evangelium så nära till zuluernas hjärtan som en kristen zulu. Vi vita missionärer arbeta därför med glädje hän mot det målet att göra oss själva överflödiga här: vi söka fostra bland zuluerna en kristen folkkärna, som skall utföra Guds rikes surdegsarbete bland sitt folk. Men än är det målet långt, långt i fjärran, ty mångtusenårig hedendom har tryckt djupa märken i zulukaraktären.

B. **Skolverksamhet.**

Medan vi äro gäster på missionsstationen, besöka vi ofta skolan där. (Bild 14.) Den har omkring 100 lärjungar. De flesta äro barn, men en och annan är nog väl gammal för att vara »skolflicka» eller »skolgosse». Jag hade en gång far och son som skolkamrater, och gossen lärde mycket fortare än hans far! — I skolan undervisas i läsning, skrivning, räkning och engelska, som zuluerna ju väl behöva kunna, då engelsmännen äro herrar i deras land. I de högre klasserna lära de även geografi och litet historia. Viktigast av

allt är dock naturligtvis kristendomsundervisningen. Den skötes vanligen av en svensk lärarinna. — Hela skolan vill naturligtvis även bjuda alla lärjungarna förmånen av att stå under inflytande av kristlig ande, kristlig tukt och ordning. Alla lärarna och lärarinnorna — även de svarta — äro kristna. Somliga av dem ha utbildats vid av den engelska regeringen kontrollerade seminarier.

Ute i bygderna ha vi ock en mängd småskolor. En sådan hålles alltid i kyrkolokalen på utstationen. Evan-

14. Stationsskola. (Appelsbosch)

gelisten är där huvudlärare och har till sin hjälp någon kristen gosse eller flicka från grannskapet. Andra småskolor hållas i någon kraal, och ofta är det en ung kristen flicka, som frivilligt ger sin tid till en sådan. Hon har själv fått läsa, och när hon slutat sin skolgång, började hon hemma undervisa sina små syskon och kusiner. Sådan var ofta början till en småskola.

För alla dessa skolor är pastorn ansvarig, och särskilt i småskolorna måste han vara själen. Han måste ofta besöka skolorna, anställa förhör, uppmuntra, förebrå, sätta fart i det hela. Ty även våra bästa svarta

ha ännu ej hunnit fostras till ihärdighet och sträng plikttrohet.

C. **Praktisk undervisning.**

En stor del av lärjungarna i skolan på huvudstationen bo i missionens barnhem där. (Bild 15 och 16.)

15. Flickbarnhem. (Oscarsberg.)

Deras hem äro nämligen belägna så långt bort, att de ej under skoltiden kunna bo där. På så sätt äro de för en tid undanryckta sina hedniska släktingars inflytande och få hela dagen stå under kristlig fostran och vård. Under de tidiga morgontimmarna, innan skolklockan kallat, och hela eftermiddagen sysselsättas de med söm-

nad, trädgårds- eller åkerarbete, tvätt och strykning eller husarbete. På kvällarna läsa de i aftonskolan över sina läxor till följande dag. Flickbarnhemmet förestås av en svensk fröken, och pastorn och hans fru sköta om gossarna.

Om en av sina evangelister hade pastorn mycket

16. Gossbarnhem. (Oscarsberg.)

att berätta oss. Då han ännu var hedning, arbetade han i Dundee kolgruvor. Dit kom var söndag en evangelist från svenska kyrkans mission och höll gudstjänst i en enkel plåtkyrka. Vår unge hednavän brydde sig dock sällan om att gå dit. Han ville hellre på söndagen dricka öl, spela kort, dansa och slåss. Inte heller brydde han sig om att besöka aftonskolan, som evangelisten så troget varje kväll höll på gruvan. Men så blev den

unge gruvarbetaren en dag mycket svårt skadad genom ett gruvras. Han fördes då till det svenska missionssjukhuset i Dundee.

D. **Sjukvård.**

På alla våra missionsstationer utövas sjukvård. Pastorn och hans fru och de svenska fröknarna, alla äro

17. Dundee sjukhus.

de villiga att hjälpa, och ofta få de se, hur Gud rikt välsignar, vad de efter bästa förmåga göra för att bistå de okunniga svarta i deras sjukdomsnöd. På ett par stationer ha vi riktiga i Sverge utbildade sjuksköterskor. De bli hela traktens doktorer, dels därför att det oftast är mycket långt till närmaste läkare, dels därför att de svarta ha större förtroende till en missionär än till någon annan vit. — Endast i Dundee ha vi ett riktigt

sjukhus (bild 17 och 18); men tyvärr ha vi icke ens där en svensk läkare.

18. En sal i Dundee sjukhus.

Till Dundee sjukhus fördes nu den skadade, svarte gruvarbetaren. Den svenska sjuksköterskan vårdade honom så noggrant, troget och vänligt, »alldeles som om

jag varit en vit», hade den stackars ynglingen tänkt. Och vad han såg i handling av kristlig kärlek gjorde hans hjärta mjukt och förtroendefullt gent emot det budskap om Gud, som vid morgon- och aftonbönerna och ofta annars frambars av både sjuksköterskan och hennes präktiga svarta medhjälpare. När vår svarte

19. Emmaus evangelistseminarium.

gruvarbetare blev frisk, reste han därför till missionsstationen i sin hemtrakt, undervisades och blev döpt. Och många, många ha gått samma väg som han: de ha fått förtroende för det budskap, missionärerna bringa, därför att de först fått röna kärleksfull, skicklig sjukdomsvård av dem.

E. **Seminarier.**

På sitt sjukläger hade vår unge gruvarbetare beslutat att, om Gud gjorde honom frisk, skulle han giva

sitt liv åt att för sina landsmän förkunna det glada budskapet om frälsning. Då han var döpt, talade han vid sin pastor om saken. Denne sände honom då med glädje till evangelistseminariet på Emmaus. Där undervisades han i tre år av ett par tyska präster.

Den svenska kyrkans mission, en norsk mission och en tysk — tre luterska missioner alltså — ha nämligen tillsammans härute upprättat tre högre läroanstalter för svarta. En är seminariet på Emmaus (bild 19), där evangelister utbildas. Redan ha vi därifrån fått en liten skara medhjälpare. Våra evangelister utföra ett stort, skönt arbete inom vår mission, och vi äro djupt tacksamma för var och en av dem, som nitiskt och uthålligt gör sin gärning.

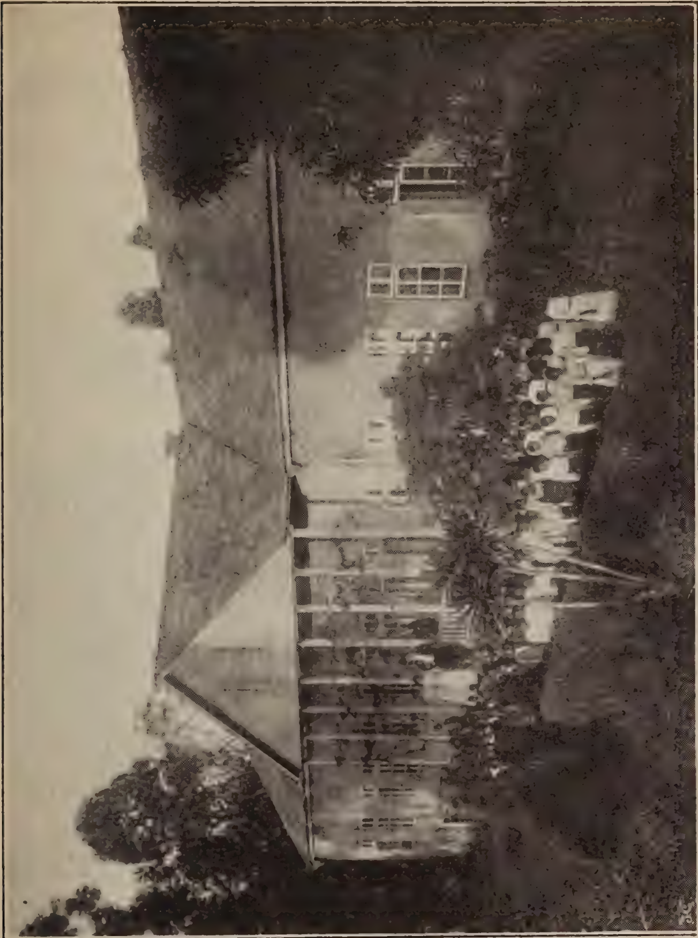
En annan läroanstalt är skollärareseminariet på Umpumulo. (Bild 20.) Där utbildas folkskollärare och -lärarinnor, vilka taga av staten kontrollerad avgångsexamen. De undervisas av en norsk pastor, ett par svenska lärarinnor och några engelska lärare. I våra missionsskolor ha vi redan några f. d. Umpumulo-seminarister, och de visa sig vara duktiga lärare och lärarinnor. En mycket stor respekt inge de ock de andra svarta. Och ej underligt: de äro ju bland de allra lärdaste av sitt folk!

Den tredje högre läroanstalten är Oscarsbergs prästseminarium. (Bild 21.) Där undervisar en svensk pastor, och han har redan fått sända ut en skara präster. Fem av dem tillhöra vår mission, och det var en skön högtidsdag, då de, på uppdrag av svenska kyrkans ärkebiskop, invigdes till sitt heliga kall.

F. **Diasporaverksamhet.**

En av våra svarta pastorer har fått följa efter sina förskingrade landsmän upp till den stora guldstaden

Johannesburg i Transvaal. Dit fara de nämligen för att få arbetsförtjänst. Och även där bjuder dem vår

20. Umpumulo lärare- och lärarinneseminarium.

svenska kyrka huld och vård. Där finnes en präktig missionsstation (bild 22) med en svensk pastor, som är »uBaba», fader, för alla luterska zuluer, som för

längre eller kortare tid komma till Johannesburg på arbete. I den stora kyrkan med det korsprydda altaret, vars röda beklädnad är broderad på Ersta diakonissanstalt, känna de sig alla hemmastadda, och då de

21. Seminariebyggnaderna och föreståndarens bostad.
Oscarsbergs prästseminarium.

fem à sex hundra unga zuluerna tillsammans stämma in i de välkända psalmerna, känna de sig ej längre så ensamma i den stora världsstaden. Visande sina prästbetyg från hemförsamlingen bli de nu inskrivna i Johannesburgs luterska zuluförsamling. Och de lära snart

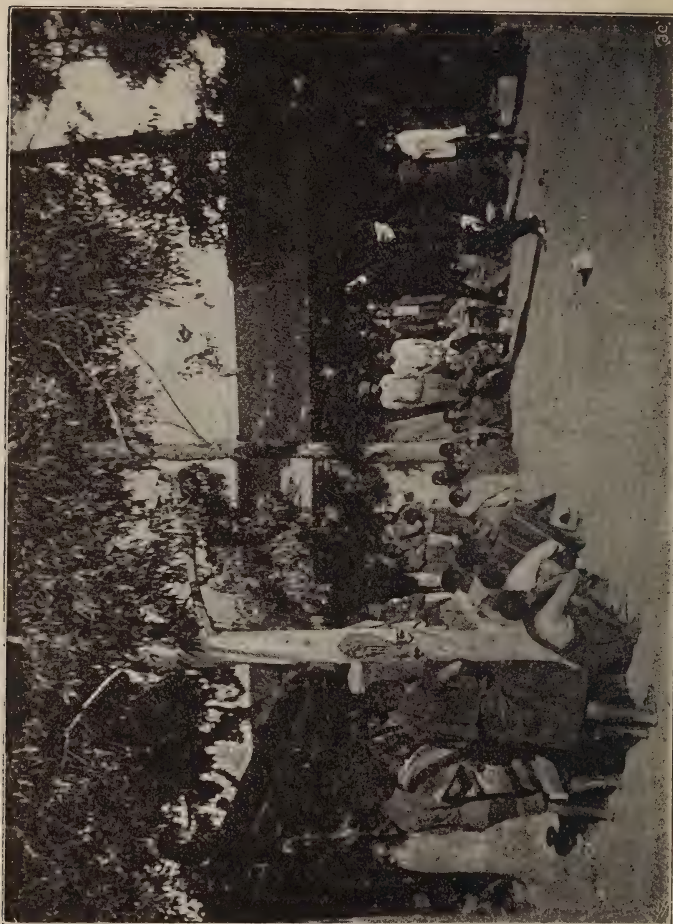
förstå, att pastorn där är *deras* pastor, som alltid är redo att hjälpa dem med råd och dåd. Ty många bekymmer och svårigheter få de svarta erfara i den stad, som fått det fula men tyvärr sanna namnet »det ondas högskola». Genom predikan och enskilda samtal

22. Johannesburgs missionsstation.

söker pastorn hjälpa dem att vandra stadigt på Guds väg. Han hjälper dem ock, då det blivit på tok med deras pass, som de alltid måste bära på sig för att få vistas i staden. Han sänder till deras hem deras arbetsförtjänst, så att den ej slösas bort på syndiga ting, ej heller blir bortstulen. Ja, i allt söker pastorn vara deras hjälp, medan de äro i Johannesburg.

Men den vite och den svarte pastorn, evangelisterna och en liten skara frivilliga, olönade medhjälpare ha ett annat stort, stort arbete ock i Johannesburg. För

23. Hednapredikan på en gruvbarack.

guldgruvornas skull komma dit omkring 300,000 svarta. Vilket stort, underbart missionsfält! Våra missionsarbetare där predika var söndag på sammanlagt ungefär

50 olika ställen (bild 23) och ha då kanske mer än 2,000 åhörare tillsammans. Så finns det på 10 ställen i staden och på gruvorna skolor, där de, som vilja, få lära läsa och skriva och först och främst få lära Guds ord, så att de kunna få bli döpta. Så får vår svenska kyrka i Johannesburg sprida evangelium till stora skaror, och dessa föra sedan, då de vända åter till sina avlägsna

24. Mnene missionsstation i Rhodesia.

hemtrakter, det glada budskapet med sig. Vilken stor uppgift Gud givit oss i den stygga »Guldstaden»!

Till Durban, Port Natal, komma ock åtskilliga svarta för arbetsförtjänst. Där tar den norske missionären hand om de lutherska kristna. Och den norske pastorn har vid sin sida även en av våra egna evangelister, som särskilt tar vård om de kristna, som komma till Durban från de svenska missionsstationerna.

G. **Dottermission.**

Vår zulumission, som jag nu talat om, har en dotter, missionen i Rhodesia, landet mitt inne i Sydafrika. Där är mycket vackert, ett skogigt, kuperat land med sydländsk växtrikedom. Folket där står mycket lägre än zuluerna. De äro ännu djupare sjunkna i allt slags smuts och okunnighet. Men många av dem tyckas med tacksamhet ta emot det glada budskapet.

I Rhodesia ha vi en präktig missionsstation. (Bild 24.) Från den bedrives på samma sätt som i Natal och Zululand missionsverksamhet genom gudstjänster, skolor och sjukvård. Klimatet där är ganska osunt, och många, både svarta och vita, få en farlig sjukdom, som heter malaria. Genom den har vår mission redan förlorat tre arbetare genom döden, och andra ha av sjukdom tvingats att lämna landet. Så länge Gud vill ha vår kyrkas arbete i Rhodesia, skall han dock alldeles visst förse oss med vad vi där behöva för dess bedrivande.

Vad de särskilda missionsstationerna heta och var de ligga, se vi bäst på kartan i början av boken. Arbetets omfång och de synliga resultaten av det kunna vi se av siffrorna under rubriken »statistik». Men den innersta frukten av arbetet blir till det mesta fördold intill Guds rikes stora skördedag. Då skall vår kyrka ock få bära fram sina kärvar, och då få alla, som av hjärtat älskat och arbetat och bedit för hennes mission, fröjdas över var själ, som genom den fann vägen till salighet.

Pris 50 öre

Uppsala 1918. Appelbergs Boktryckeri A.-B.